

*Guia de la Jurisprudència espanyola sobre Productes Defectuosos
(constel·lacions de casos, per ordre alfabètic)¹*

Joan Carles Seuba i Torreblanca

Sumari

- Aliments
- Aliments per animals
- Ampolles
 - Que exploten
 - Amb un contingut perillós
- Automòbils
 - Airbag
 - Caixa de canvis
 - Cinturons de seguretat
 - Eixos
 - Frens
 - Incendis
 - Pneumàtics
 - Segona mà
- Bicicletes
- Dipòsits
- Electricitat
- Electrodomèstics
- Elevadors
- Escales
- Escalfadors d'aigua
- Extintors
- Gas
- Llavors
- Màquines
- Materials de construcció
- Medicaments
- Medicaments veterinaris
- Mobiliari
- Parcs d'atraccions
- Pirotècnia
- Productes químics
- Productes químics per plantacions agrícoles
 - Conservants
 - Herbicides
 - Insecticides
- Productes sanitaris

¹ Darrera revisió: 20 de desembre de 2000. Total sentències: 88.

- **Aliments²**

1. STS, 1a, 14.4.99 (RAJ 1999, 2822; MP: Román García Varela). *Félix C. R. c. Asociación Provincial Protectora de Subnormales de Ciudad Real (posteriorment, Asociación Protectora de Minusválidos Psíquicos de Ciudad Real), Pablo C. R. i Ubaldo M. M.* Mort de disminuït psíquic deguda a intoxicació per salmonel·losi que es trobava a una maionesa elaborada en el centre on estava internat. Reclamació de 8 milions de ptes. realitzada pel pare. El JPI condemna al centre; l'AP revoca la sentència en considerar la mort de l'intern com un 'mer accident imprevisible'; el TS revoca la sentència i confirma la del JPI. Condemna de 8 milions. Acreditació del nexa causal mitjançant presumpcions.
2. SAP Astúries 4.2.92 (AC 1992, 258; MP: Francisco Tuero Aller). *Silvia R. L., María del Carmen i Mariana c. Celuisma, S.A.* Ingestió produïda per la ingestió de pastís en mal estat durant el banquet d'un casament celebrat en un hotel de la societat demandada. Concessió de diferents quanties indemnitzatòries segons els danys soferts: 30.000 ptes., 100.000 ptes. i 1 milió. Criteris culpabilístics de responsabilitat.
3. SAP Toledo 20.4.98 (AC 1998, 4749; MP: María Asunción Perianes Lozano). *Julián F. G. c. Rafael i Eloy O. L.* Reclamació de quasi 1,5 milions per la ingestió d'aliments en mal estat servits en un banquet. Desestimació de la demanda en no provar-se la relació de causalitat. Art. 1902 CC.
4. SAP Madrid 13.1.99 (AC 1999, 7021; Rosa Brobia Varona). *Manuela C. H. i altres c. Sodexo España, S.A.* Intoxicació per salmonel·losi en centre escolar deguda a unes natilles preparades en el centre. Condemna establerta pel JPI i confirmada per l'AP: 460.000 ptes. Responsabilitat *ex arts.* 1902 i 1903 CC.
5. SAP Girona, Penal, 16.2.99 (ARP 1999, 167; MP: Adolfo García Morales). *Associació d'Usuaris de la Sanitat de les Comarques Gironines c. Joaquín B. S. (cap de cuina), Pere B. F. (administrador), Ramón M. S. (encarregat general), Manuel R. G. (gerent) i M^a Carmen R. C. (biòloga)* Intoxicació per salmonel·losi, el juliol de 1992, de més de cent persones deguda a consum de croquetes elaborades per Bellsola, S.A. El Jutjat Penal absolgué als demandats dels delictes contra la salut pública i imprudència temerària amb resultat de lesions dels que eren acusats. Sobre si procedeix l'aplicació de l'art. 346.2 CP 1973: fabricació o venda d'objectes en la composició dels quals s'haguessin incorporat substàncies o productes de forma tal que el seu ús esdevingui nociu per a la salut. L'Audiència confirma la sentència: no hi ha incorporació voluntària; la bactèria causant de la infecció no és una 'substància o producte'; l'article esmentat no és d'aplicació als aliments.
6. SAP Burgos 17.6.99 (AC 1999, 5579; Ramón Ibáñez de Aldecoa Lorente). *Braulio D. R., Araceli G. R. i Nicanora S. S. c. José Luis V. G., José Manuel L. R., Axa Gestión de Seguros y Reaseguros, S.A. i INSALUD.* Intoxicació alimentària per la ingestió de lluç farcit en la cafeteria de l'Hospital General Yagüe. Responsabilitat de tots los demandats *ex arts.* 1902 i 1903 CC.
7. SAP Palència 31.12.99 (AC 1999, 2453; MP: Gabriel Coullart Ariño). *M^a del Carmen M. V. c. Centros Comerciales PRYCA, S.A.* Reclamació de 40 milions de ptes. per la mort del marit de l'actora deguda a la intoxicació per consum d'ostres en mal estat adquirides a la demandada. El JPI concedí una indemnització de 15 milions, que l'Audiència augmenta fins a 30 milions. Aplicació de la LGDCU.

- **Aliments per animals**

² No s'ha inclòs en aquest apartat l'anomenat "cas de la colza" (SSTS, 2a, 23.4.1992 [RAJ 1992, 6783] i 26.9.97 [RAJ 1997, 6366]). Al respecte, *vid.* Miquel MARTÍN CASALS, Josep SOLÉ FELIU, "Defectes que danyen", www.indret.com.

8. STS, 1a, 15.6.73 (RAJ 1973, 2539; MP: Antonio de Vicente Tutor y Guelbenzu). *José V. H. c. Nitratos de Castilla, S.A.* Mort de bestiar pertanyent a l'actor degut a la ingestió d'alfals tòxic venut per la demandada. Reclamació 1,4 milions de ptes. Estimació parcial de la demanda; apreciació de concurrència de culpes: el demandant coneixia el risc de contaminació.
 9. STS, 1a, 19.4.00 (RAJ 2000, 2979; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Dibag-Diproteg, S.A. c. Sociedad Agraria de Transformación 'El Roble'*. Reclamació de quantitat per l'import del pinso per animals subministrat per l'actora a la demandada, qui reconvé en considerar que l'esmentat pinso causà la mort dels animals. No és d'aplicació al cas la L 22/1994, en produir-se els fets amb anterioritat a la seva aprovació. Dret de contractes. Procedeix la condemna de la demandada.
- **Ampolles**
- Que exploten
 10. STS, 1a, 23.6.93 (RAJ 1993, 5380; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Fernanda S. L. c. La Cruz del Campo, S.A.* Pèrdua de la visió d'un ull deguda als vidres que s'hi introduïren en explotar una ampolla de cervesa. Sol·licitud de 10 milions de ptes. d'indemnització. El JPI aplicà un règim de responsabilitat culpabilístic i desestimà la demanda. L'AP, en canvi, aplica criteris de responsabilitat objectiva i revoca la sentència d'instància. El TS confirma la sentència de l'Audiència, tret d'allò referit a les costes. Condemna de 5 milions.
 11. STS, 1a, 8.2.95 (RAJ 1995, 1630; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Isabel M. C. c. Schwepps, S.A. i Adolfo Marineto, S.A. (Hipermercado Diplo)*. Pèrdua de la visió d'un ull deguda als vidres que s'hi introduïren en explotar dues ampolles de tònica. Sol·licitud de 30 milions d'indemnització. L'AP revoca la sentència desestimatòria del JPI i condemna al fabricant al pagament de 12 milions de ptes. El TS confirma la sentència, tret d'allò referit a les costes. L'AP aplica els arts. 1902 i 1903 CC mentre que el TS, la LGDCU.
 12. STS, 1a, 4.10.96 (RAJ 1996, 7034; La Ley 1996, 9424; MP: Ignacio Sierra Gil de la Cuesta). *Ignacio L. C. c. Hipercor, S.A. i La Cruz del Campo, S.A.* Danys soferts per un nen de 12 anys deguts a l'explosió d'una ampolla. Reclamació de 8,8 milions de ptes. El JPI desestimà la demana; l'AP la revocà parcialment, en el sentit, primer, de condemnar únicament al fabricant i absoldre al subministrador, i, segon, establir una indemnització de 4,5 milions. El recurs de cassació interposat per l'actor, mitjançant el qual pretén la condemna conjunta del subministrador i del fabricant, és desestimat: "no [es] pot demandar conjuntament i simultàniament a [fabricant, importador, venedor i subministrador], tret que [s']hagi pogut aportar un principi de prova que demostrï la concurrència concreta de tots els presumptes demandats en la realització de l'esdeveniment danyós" (FD 1er, 4rt paràgraf).
 13. SAP Saragossa 28.12.93 (RGD 600, págs. 10302-4; MP: Javier Seoane Prado). *No consten les parts*. Explosió d'ampolla de gasosa que causa danys. Es discuteix sobre si l'explosió es degué a un esclat espontani o a la caiguda al terra de l'ampolla. S'absol al demandat en no provar l'actor el defecte ni la relació de causalitat.
 14. SAP Còrdova 13.6.95 (AC 1995, 1236; MP: Francisco de Paula Sánchez Zamorano). *Francisco J. L. c. David T. L. i Santa Lucía, S.A.* Danys que pateix un menor en explotar una ampolla de '7Up' que

es trobava en un mostrador quan acompanyava a la seva mare a la compra. La demanda, en la qual se sol·licita el pagament de quasi 2,3 milions de ptes., és desestimada pel JPI i l'AP confirma la sentència: no existeix responsabilitat *ex* LGDCU perquè el menor no és un consumidor, sinó un mer 'bystander'; tampoc *ex* art. 1902 CC perquè no existeix negligència dels encarregats de la botiga de queviures. Per a la solució final del cas, *vid. infra* SAP Còrdova 21.3.97 (AC 1997, 2198).

15. SAP Biscaia 15.4.96 (AC 1996, 751; Leonor Ángeles Cuenca García). *Koldo M. A. c. Molyplax, S.A.* Lesions produïdes un obrir una ampolla de sulfumant fabricada i envasada per la demandada. El sistema d'obertura no era l'adiant i mancava informació sobre com obrir l'ampolla (tot i que la legislació vigent llavors no l'exigís). El JPI desestimà la demanda i l'AP, revocant-la, l'estima en part i condemna al pagament de quasi 5,8 milions. Concurrència de negligències: manipulació incorrecta de l'ampolla per part de la víctima (70% de quota sobre la causa) i omissió d'instruccions del fabricant (30%).
16. SAP Còrdova 21.3.97 (AC 1997, 2198; MP: Juan Ramón Berdugo y Gómez de la Torre). *Francisco J. L. c. Andaluza de Bebidas Carbónicas, S.A.* Solució final del cas exposat a la SAP Còrdova 13.6.95 (AC 1995, 1236). Explosió d'ampolla de '7Up', producte envasat per la demandada, que causa danys a un menor que acompanyava a la seva mare en la compra. Revocació de la sentència del JPI i estimació en part de la demanda. 920.000 ptes., i s'havien sol·licitat quasi 2,8 milions. Inclusió del 'bystander' en la LGDCU: "interpretació a favor de la víctima que ha de conduir a fer coincidir el moment d'adquisició amb aquell altre en el qual l'hipotètic consumidor o usuari entra en contracte amb el bé (FD 3er, 3er paràgraf). Consideracions generals sobre solidaritat i cosa jutjada.
17. SAP Astúries 24.3.99 (AC 1999, 428; MP: Rafael Martín del Peso). *Dolores M. S. c. Berta V. G. i Aseguradora Santa Lucía, S.A.* Explosió d'ampolla de beguda amb gas en botiga de queviures que causa danys. L'ampolla no havia estat encara venuda. Demanda fonamentada en els arts. 27 LGDCU i 1902 CC. El JPI estimà parcialment la demanda. L'AP la revoca: d'una banda, l'art. 27 LGDCU és d'aplicació a la firma o raó social que consta en l'etiqueta i no al venedor; d'una altra, no hi hagué negligència en la col·locació de l'ampolla.
18. SAP Granada 12.2.00 (AC 2000, 851; MP: Carlos José de Valdivia y Pizcueta). *Francisco Miguel E. R. i Asunción Eloísa C. R. c. Refrescos Envasados del Sur, S.A.* Tap de rosca d'ampolla de Coca-Cola de 2 litres que surt disparat quan la filla dels demandants, de 12 anys, intenta obrir-la, i que li causa greus lesions en l'ull dret. Condemna al pagament d'una indemnització de 15 milions (el JPI n'havia establert 5), que comprèn tant el dany moral com les seqüeles i el reembossament de les despeses de visita a la Clínica Barraquer de Barcelona (unes 60.000 ptes.).

- Amb un contingut perillós

19. SAP Granada 30.10.00 (Aranzadi *on line* ref. 464/19; MP: Francisco de Paula Sánchez Zamorano). *Lourdes I. R. c. Aguas de Valtorre, S.A., Juan G. E., com a propietari de la discoteca "Reiga" (Puente Genil) i Catalana Occidente, S.A.* El mes de març de 1995, la demandant, de 25 anys d'edat, anà a la discoteca del demandat, demanà una aigua mineral com a consumició i li fou servida una ampolla de la marca "Valtorre"; a continuació, begué part del contingut de l'ampolla, però immediatament l'escopí i hagué d'anar ràpidament al servei d'urgència hospitalàries. Se li hagué d'extirpar totalment l'esòfag i parcialment l'estómac i necessità 281 dies de recuperació. Així mateix, hagué de canviar els seus hàbits alimentaris i en l'actualitat pateix com a seqüeles físiques diferents cicatrius. El JPI desestimà la pretensió indemnitzatòria de l'actora. L'Audiència estima el recurs de la demandant i condemna solidàriament al propietari de la discoteca i a la seva asseguradora. Aplicació de la L 22/1994, tot i que també se citen la LGDCU i l'art. 1902 CC. La sentència condemnatòria es fonamenta en el fet que es provà el consum en el local del demandat i que el contingut de l'ampolla fou el causant dels danys. S'absol a l'empresa titular de la marca i fabricant del producte en no provar-se si l'ampolla estava precintada o no ja que, segons consta a la declaració de la demandant, l'ampolla estava "com si ja estigués oberta". Indemnització de 50 milions.

• **Automòbils**

- Airbag

20. SJPI Zamora 1.9.00 (La Ley 2000, 10873; AC 2000, 1534; MP: Ana Descalzo Pino). *Tomás A. A. c. Citroën Hispania, S.A.* Reclamació de 60 milions de ptes. realitzada per l'actor, que actua com a tutor de tres menors, per la mort de la mare d'aquests deguda a les lesions produïdes en un accident de circulació (caiguda a la cuneta i posterior col·lisió frontal contra una obra de ciment). Segons el demandant, d'haver funcionat l'airbag del vehicle, s'haguessin evitat les lesions i, conseqüentment, la mort. Indemnització de 60 milions.

- Caixa de canvis

21. SAP Madrid 20.7.98 (AC 1998, 7226; MP: Pablo Quecedo Aracil). *Rogelio O. B. i Beatriz T. J. c. Ford España, S.A.* Reiterades avaries en la caixa de canvis d'un vehicle que motivà que en el termini de dos anys hagués de ser substituïda tres vegades. Existia una 'garantia de per vida' per a la caixa de canvis. Estimació parcial de la demanda.

- Cinturons de seguretat³

22. SAP Girona 9.2.96 (AC 1996, 428; MP: José Isidoro Rey Huidobro). *José María O. R. c. Opel General Motors España.* Danys soferts per l'actor en no funcionar el mecanisme del cinturó de seguretat en un accident sofert el maig de 1993, tot conduint un Opel Astra. Estimació íntegra de la demanda: 845.000 ptes. Aplicació de l'art. 28 LGDCU.

- Eixos

23. SAP Astúries 18.3.99 (AC 1999, 524; MP: José Antonio Seijas Quintana). *José Victor R. G. i María Isabel F. V. c. Talpe, S.A. i Peugeot Talbot España, S.A.* Vehicle de sèrie utilitzat en ral·lis l'eix de direcció del qual es trenca en el vuitè en què participa. L'actor coneixia el contingut d'una circular de Peugeot segons la qual l'eix de direcció, entre d'altres elements, havia de ser revisat després de cada ral·li i substituït cada quatre. Desestimació de la demanda.

- Frens

24. STS, 1a, 19.9.96 (RAJ 1996, 6719; MP: Alfonso Barcalá Trillo-Figueroa). *José G. C. i María T. G. c. General Motors España, S.A.* El 24 de setembre de 1988, el fill dels actors, de 24 anys d'edat en aquell moment, patí un accident de circulació que li causà la mort. L'accident fou atribuït, llavors, bé a una distracció del conductor, bé a una indisposició sobtada d'aquest, ja que no intervingué en l'accident cap altre cotxe i l'estat del ferm així com les condicions atmosfèriques eren bones. Dos mesos després, arribà a casa dels actors una carta de la concessionària en la qual s'advertia de la detecció de fallades en el sistema de frens d'alguns vehicles, entre els quals es trobava el del fill dels actors, i es recomanava la seva revisió. La pretensió indemnitzatòria dels pares fou desestimada pel JPI, però estimada parcialment per l'AP, que fixà una indemnització de 7 milions de ptes. El TS estima el recurs de cassació de la demandada i confirma la sentència del JPI. No es demostrà la relació de causalitat entre l'actuació de la demandada i l'accident. Règim culpabilístic en la LGDCU.

- Incendis

25. STS, 1a, 23.5.91 (RAJ 1991, 3784; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *Adolfo F. A. c. Citroen Hispania, S.A.* Incendi de vehicle (2 CV-CGT) produït durant el termini de

³ Al respecte, *vid.* Miquel MARTÍN CASALS, Josep SOLÉ FELIU, "La responsabilidad del fabricante de automóviles por fallo del cinturón de seguridad", La Llei, Any VI, Núm. 138, Octubre 1996, p. 1-5.

garantia. Reposició del vehicle i indemnització de danys i perjudicis a determinar en execució de la sentència, sense que es pugui superar la quantia d'1 milió de ptes. Dret de contractes.

26. SAP Orense 10.11.99 (AC 1999, 2092; MP: Josefa Otero Seivane). *José Manuel G. A. c. Opel España de Automóviles, S.A.* Incendi de vehicle degut al produït en un altre de diferent, concretament en un Opel Tigra. El JPI estimà la demanda i l'Audiència la revoca únicament en allò referit a les costes.

- Pneumàtics

27. SAP Granada 25.1.00 (AC 2000, 266; MP: Antonio Gallo Erenatorre). *Pescados Montabán, S.L. c. Molina Olea Vehículos Industriales, S.A., SAFE de Neumáticos Michelin i Iveco-Pegaso, S.A.* accident de camió en rebentar una roda quasi nova (menys d'un mes de rodatge). Responsabilitat del fabricant del pneumàtic. Aplicació de la L 22/1994 i de l'art. 1902 CC per tal que la indemnització abasti la reparació del camió (4,4 milions), el valor de la mercaderia (clàsses: 2,9 milions) i el lucre cessant per la paralització del vehicle durant la seva reparació (3,3 milions).

- Segona mà

28. STS, 1a, 22.11.96 (RAJ 1996, 8643; MP: Jesús Marina Martínez-Pardo). *Fernando M. G. c. Turbomóvil, S.A. i Porsche España, S.A.* Compra de vehicle usat, coneixent l'existència d' "anormalitats" en el circuit de refrigeració. S'intentà reparar dites "anormalitats" en els tallers de Turbomóvil. Cas de servei defectuós? Desestimació, en les tres instàncies, de la pretensió de l'actor de ser indemnitzat amb 6,6 milions.
29. SAP Màlaga, 18.1.00 (AC 2000, 342; José Javier Díez Nuñez). *Isabel Rosario G. R. c. Tecnieste, S.A. i Nissho Motor España, S.A.* Venda de vehicle que havia estat reparat deficientment abans del seu lliurament. Responsabilitat del concessionari, sens perjudici de les accions de repetició oportunes contra fabricant i importador. A la sentència es barreja el règim de responsabilitat contractual amb el contingut de la LGDCU i de la L 22/1994. Indemnització de 933.153 ptes. És un cas de responsabilitat de producte?

• **Bicicletes**

30. SAP Castelló 26.12.97 (El Derecho 97/14548; MP: José Manuel García-Simón Vicent). *Javier c. Asunción (subministradora) i R., S.A. (fabricant).* Caiguda de ciclista des de la bicicleta en trencar-se la barra de direcció que uneix el manillar amb la roda davantera. Responen l'empresa fabricant i la subministradora, que havia muntat la bicicleta: 280.000 ptes. per dany moral, 40.000 ptes. en concepte de despeses per tractament odontològic i lliurament d'una bicicleta d'ídèntiques característiques. El JPI havia condemnat únicament al fabricant; l'actor interposà recurs per impugnar l'absolució de la subministradora.

• **Dipòsits**

31. SAP Tarragona 18.7.98 (AC 1998, 1546; MP: Javier Albar García). *Seguros Bilbao, S.A. c. Isma, S.A., Compañía Catalana Occidente.* Enfonsament de dipòsits. 445.000 ptes. d'indemnització. No consten els fets.

• **Electricitat**

32. SAP Osca 24.11.98 (AC 1998, 8667; Angel Iribas Genua). *Jacinto J. J. c. Eléctricas Reunidas de Zaragoza, S.A.* Danys soferts a la maquinària i instal·lacions del bar de l'actor deguts a sobre tensió a la xarxa elèctrica (juny de 1996). L'Audiència rebaixa la indemnització concedida pel JPI i estableix la quantitat de 226.000 ptes.

33. SAP Osca 24.6.99 (AC 1999, 1476; MP: Santiago Serena Puig). *Camping Mascúñ, S.A. c. Eléctricas Reunidas de Zaragoza, S.A.* Productes congelats que es fan malbé i avaria d'aparell elèctric deguts, segons el demandant, a baixades de tensió i talls de subministrament elèctric (agost de 1997). En el cas, però, no es demostrà el nexa causal ni la realitat dels danys.
34. SAP Toledo 16.3.00 (AC 2000, 959; MP: Julio Tasende Calvo). *Venta de Aires, S.A. c. Electricidad Godoy, S.A. i Aegón Unión Aseguradora, S.A.* Reclamació de l'actora, empresa dedicada al negoci d'hoteleria, per rescabalar-se dels danys soferts (no especificats en el text) per l'avaría d'un transformador d'electricitat adquirit i instal·lat per l'empresa demandada. Desestimació de la pretensió: no és d'aplicació al cas ni la LGDCU ni la L 22/1994 ja que es tracta d'un professional i es pretén la reparació dels danys soferts en béns destinats a l'ús professional.

- **Electrodomèstics**

35. SAP València 29.11.93 (AC 1993, 2200; MP: María del Carmen Escrig Orega). *Vicente A. M. c. Joaquín Salvador, S.A.* Danys soferts en l'habitatge de l'actor deguts a l'incendi produït per un curtcircuit en el televisor o en l'aparell de vídeo comprats al demandat. S'estima la demanda de l'actor, però a la sentència no es troba referència a cap quantitat indemnitzatòria. Es desestima l'excepció de litisconsorci passiu necessari al·legada pel demandat on considerava que els fabricants dels aparells també havien de ser demandats: solidaritat.

- **Elevadors**

36. SAP Navarra 13.5.99 (AC 1999, 5869; MP: José Francisco Cobo Sáenz). *Ayuntamiento de Irurtzun c. Catalana de Material Auxiliar de Construcción, S.A.* Trencament del cable d'un elevador quan transportava una màquina, que quedà inservible. Respon la fabricant; no apareix en el litigi la venedora de l'elevador. Aplicació de la L 22/1994 i de la Llei 488, paràgraf 2on del Furo Nuevo. Correcte ús de la màquina. Condemna al pagament de la màquina destruïda, segons el valor actual, no pas el d'adquisició.

- **Escales**

37. SAP Burgos 9.2.99 (AC 1999, 3782; MP: Ildefonso Barcalá Fernández de Palencia). *'Demandante' c. Centro Comercial Pryca.* Venda d'escala 'multiposicions' (5950 ptes.), embolicada hermèticament amb un plàstic tancat, que es trenca en utilitzar-se per primera vegada. Se sol·licita una indemnització de 327.950 ptes., en concepte del valor de l'escala i de les lesions sofertes en caure d'ella (calgueren 46 dies de curació per la fractura de l'arc costal d'una costella). En el cas, respon el venedor i no el fabricant. Aplicació de l'art. 1902 CC, ús del concepte d'unitat de culpa civil, no aplicació de l'art. 4.3 L 22/1994. Indemnització de 235.950 ptes. (5.000 ptes. per dia i no 7.000 ptes., com proposava l'actor).

- **Escalfadors d'aigua**

38. STS, 1a, 15.3.89 (RAJ 1989, 2049; MP: Teófilo Ortega Torres). *León L. de la O. c. Tecnologías de Calefacción, S.A. (TEDECSA, antes Ferrolí Hispania, S.A.), Butano, S.A. y La Unión y El Fénix Español, S.A.* Explosió d'escalfador d'aigua que causa danys a l'actor, qui sol·licita i obté el pagament de 3,8 milions de ptes. Aplicació de l'art. 1902 CC. TEDECSA respon pels danys causats, tot i que hagin estat causats per un element, una vàlvula, fabricat per una altra empresa.
39. STS, 1a, 20.7.92 (RAJ 1992, 6438; La Ley 1992, 12670; MP: Santos Briz). *Francisco José T. F. c. Lino B. G., Manuel i José T. G., José Manuel C. N., Compañía de Seguros La Catalana i Compañía de Seguros Mediodía.* Manuel i José havien instal·lat un escalfador d'aigua; Lino va anar a reparar-lo, per la qual cosa va extreure el termòstat i anà a buscar un de nou sense comunicar res a Francisco José. Aquest utilitzà l'aparell amb normalitat i posteriorment es produí l'explosió, que

causà la mort de la filla de l'actor, menor d'edat, i danys en l'habitatge. Sol·licitud d'uns 15 milions de ptes. d'indemnització (un per la mort de la filla, catorze pels danys a l'habitatge). Condemna dels demandats, amb excepció de José Manuel, al pagament de la quantia sol·licitada.

- **Extintors**

40. STS, 1a, 13.6.89 (RAJ 1989, 4629; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Felisa G. V. i altres c. Compañía Telefónica Nacional de España, Industrial P, S.A., Nicanor N. N. i Antonio N. M.* Fuita de gas d'un extintor d'incendis que causa la mort de la mare de l'actora i lesions al pare. El JPI condemnà Telefónica al pagament de 7 milions de ptes., sentència que fou confirmada per l'Audiència. El recurs de cassació de Telefónica és desestimat. Actuació negligent de la demandada en no retirar els extintors quan l'empresa subministradora recomanà fer-ho per raó de la seva elevada toxicitat. Responsabilitat extracontractual; teoria de la creació de riscos.

- **Gas**

41. STS, 1a, 26.12.88 (RAJ 1988, 9817; MP: Matías Malpica y González-Elipe). *L'Union des Assurances de París i Hermanos M.G., S.A. c. Butano, S.A., Antonio N. R., Pedro R. F., Vicente N. M. i Vicente N. M.* Explosió de bombones, subministrades por Butano, S.A. i distribuïdes per Casa N., propietat de Vicente N. i Vicente N., amb l'ajut d'Antonio i de Pedro, que causa greus danys en l'escorxador industrial de la societat demandant. El JPI desestimà la demanda; l'Audiència revocà la sentència i condemnà als demandats, amb l'excepció de Pedro. El recurs de cassació interposat per Butano, S.A. es desestimà pel TS. Deplorable estat de conservació de les bombones; manca de subjecció a la paret. Les bombones, degut a la inclinació del terra on es varen dipositar, caigueren, rodolaren i explotaren. Aplicació d'un règim culpabilístic. No consta cap quantia.
42. STS, 1a, 2.3.90 (RAJ 1990, 1659; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Luis Carlos Z. L. de G. i Nerea Z. G. c. Acitain, S.A., Butano, S.A. i La Unión y El Fénix Español, S.A.* Incendi en immoble degut a l'explosió de gas inflamable, originada per acumulació de gas que provenia de la fuita d'una bombona. El JPI condemna al pagament de 28,5 milions de ptes., amb diferent distribució entre els demandats; l'Audiència rebaixa la indemnització a 25,5 milions. El TS desestima el recurs de cassació interposat per Butano, S.A. Responsabilitat extracontractual.
43. STS, 1a, 16.2.98 (RAJ 1998, 985; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Amaya i Javier B. de G. M. c. Ayuntamiento de Bilbao, Fábrica Municipal de Gas de Bilbao, S.A., Ramiro del B. M. i Antonio M. S.* Mort de dues persones per inhalació de gas. El JPI desestimà la demanda; l'Audiència la revocà i condemnà a Ramiro i a la Fábrica Municipal de Gas de Bilbao al pagament de 10 milions de ptes. als actors. El TS estima parcialment els recursos de cassació: aprecia la concurrència de culpes (per part dels demandats, irregularitats en la instal·lació, manca d'inspecció; per part de les víctimes, instal·lació de finestres de PVC que convertiren la casa en un recinte hermètic) i, per això, rebaixa la indemnització a 7 milions.
44. STS, 1a, 30.7.98 (RAJ 1998, 6926; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *Isauro M. A. i Delfina G. G. c. Repsol Butano, S.A. Casa Carbonell, S.L. i La Unión y El Fénix*

Español. Reclamació de 25 milions de ptes. pels danys soferts degut a l'explosió d'una bombona de butà. JPI i AP desestimaren la demanda. El TS estima parcialment el recurs de cassació dels actors i condemna a Butano, S.A. i a l'asseguradora. Concurrència de culpes: la subministradora, sense comprovar si els actors havien reparat els defectes apreciats en la darrera revisió, continuà proveint bombones durant quatre anys; els actors no realitzaren les reparacions adients. 3,25 milions de ptes. d'indemnització. Art. 1902 CC.

45. STS, 1a, 23.12.99 (La Ley 1999, 5121; MP: Corbal Fernández). *Comunidad de Propietarios del Camino Viejo de Leganés, M., S.A., de Seguros y Reaseguros i altres c. C. D. de B. y D.* Explosió de gas propà en un habitatge que causa danys a d'altres i a l'edifici en general. La rosca d'ajustament del regulador de la bombona tenia una fissura i les instal·lacions de gas no havien estat revisades. S'aplica la legislació de responsabilitat per producte i de responsabilitat extracontractual per omissió de les inspeccions. Es declara responsable a la subministradora. No consta cap quantia.
46. SAP Jaén 22.12.98 (AC 1998, 2559; MP: José Cáliz Covalada). *Francisco P. R. i M^{re} Jesús C. N. c. Repsol Butano, S.A. i AGF Unión y Fénix, S.A.* Explosió de gas butà provocada per una avaria en una vàlvula. Demanda de 5,4 milions; estimació parcial: 2,5.
47. SAP Badajoz 8.4.99 (AC 1999, 674; MP: Ramiro Baliña Mediavilla). *María A. Z. i María E. A. c. Repsol Butano, S.A., Butagas, S.A., AGF La Unión y El Fénix.* Explosió d'una bombona de gas propà que causa danys a una de les demandants i que crema el local (xurreria) on es produí. Acreditació, per presumpcions i confessions, que un element de la bombona era defectuós. Indemnització procedent de 9 milions i escaig de ptes., amb la següent distribució: 9 milions per danys corporals; 30.000 ptes. per danys materials.
48. SAP Lleida 23.4.99 (AC 1999, 726; MP: Pedro Gómez Sánchez). *Mutua Lleidatana c. Repsol Butano, S.A., AGF-Unión Fenix, S.A. i Rosa P. F.* Explosió de bombona de gas en habitatge llogat. Absolució de Repsol en no provar-se el caràcter defectuós del producte i condemna de l'arrendatària al pagament de 2 milions i escaig de ptes.
49. SAP Albacete 9.3.00 (AC 2000, 1145; MP: M^{re} del Carmen González Carrasco). *Ángela C. V. c. Repsol-Butano, S.A. i y AGF Unión Fénix.* Explosió de bombones de butà que causa la mort d'una persona i nombrosos danys materials. En la sentència s'aplica la LGDCU, en allò referit als requisits de seguretat que han d'exigir-se del subministrament de butà, i la L 22/1994, respecte del gas i de les bombones de butà. Amb aquesta distinció s'aconsegueix simplificar la relació causal a la demandant. Reducció de la condemna pels danys físics (de 341.000 ptes. a 255.000) més el 75% dels danys causats en l'immoble i estris. Concurrència de culpes: s'havia tapat el forat de ventilació amb mobiliari de cuina.
50. SAP Salamanca 15.3.00 (AC 2000, 1367; MP: Jaime Marino Borrego). *Micaela C. S. c. Repsol Butano, S.A.* Explosió de bombona de gas propà que causa danys en l'immoble i a l'actora, deguda al deficient funcionament d'unes vàlvules, que provocaren l'acumulació de gas just a sota de la cuina. Aplicació de la L 22/1994. Indemnització de 15,5 milions de ptes. per les lesions i seqüeles sofertes.

- **Llavors**

51. SAP Toledo 2.3.98 (AC 1998, 697; MP: Julio Tadense Calvo). *Majazul, S.C.L. c. Nunhems Semillas, S.A.* Llavors subministrades que produeixen una collita inservible. El JPI estima parcialment la demanda i l'Audiència desestima el recurs de la demandada. El cas ha de resoldre's amb les regles generals de responsabilitat civil i no amb les de responsabilitat del fabricant: l'actora no és destinatària final del producte i es tracta d'una matèria primera agrària.

- **Màquines**

52. STS, 1a, 14.10.72 (RAJ 1972, 4004; MP: Manuel González Alegre y Bernardo). *Prudencio M. G. c. Juan y Teodoro Kutz, S.A. i Cervezas 'El León'*. Funcionament irregular de la mànega per servir cervesa que provoca una explosió que causa greus ferides a l'actor, propietari del bar. Responsabilitat extracontractual dels demandats. Condemna, igual en totes les instàncies, d'unes 750.000 ptes.
53. STS, 1a, 21.6.96 (RAJ 1996, 6712; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *José Ramón I. M. c. Industrias Rogen, S.A. i Recambios Egido, S.A.* Mecànic que perd el dit índex de la mà quan utilitzava una clau fabricada per por Industrias Rogen, S.A. Reclama 6,3 milions de ptes. en considerar que l'esmentada clau tenia defectes de fabricació que la convertien en inhàbil per a la seva finalitat. La seva pretensió és desestimada en totes les instàncies jurisdiccionals. Interrupció del nexa causal: havia afegit un allarg a l'eina i, conseqüentment, l'havia descompensada.
54. STS, 1a, 3.12.97 (RAJ 1997, 8722; MP: Ignacio Sierra Gil de la Cuesta). *Miguel G. de A. L. c. Robert Bosch Comercial Española, S.A.* Sol·licitud de 15 milions de ptes. d'indemnització per la pèrdua de visió d'un ull en fer servir una màquina, importada per la demandada. L'esmentada màquina no disposava de la informació necessària per a la seva correcta utilització. Desestimació de la demanda pel JPI; l'AP revoca la sentència i estableix la indemnització de 10 milions. El TS desestima el recurs de cassació interposat per la demandada. Manca d'informació com a causa de l'accident.

- **Materials de construcció**

55. TSJ Navarra, Sala Civil i Penal, 24.11.99 (RAJ 2000, 672; MP: Miguel Ángel Abarzuza Gil). *Sacyr, S.A. c. Masachs Ibérica, S.A. i Vinilka, S.L. (abans Ercros, S.A.)*. Reclamació per defectuosa reparació de basses per regar, en utilitzar materials deficients. No és d'aplicació la LGDCU en no reunir l'actor la condició de consumidor, sens perjudici que siguin d'aplicació al cas altres regles de responsabilitat (responsabilitat extracontractual, responsabilitat civil *ex art.* 1591 CC,...).
56. SAP Albacete 16.4.98 (AC 1998, 936; MP: Francisco Espinosa Serrano). *Catalina P. F. i Montserrat C. M. c. Vítreos Ayora, S.L.* Teules que es trenquen per la manca de resistència a glaçades. La publicitat feta per la fabricant, la demandada, sobre aquestes teules assegurava la seva resistència. Les demandants les havien comprat a un subministrador. Inexistència de litisconsorci passiu necessari. Aplicació de la LGDCU. Demanda estimada pel JPI; l'AP desestima el recurs interposat per la demandada.
57. SAP Astúries 18.1.00 (AC 2000, 212; Guillermo Sacristán Represa). *Comunitat de Propietaris de edifici "Las Gaviotas" c. Julio Luis R. B. i altres*. Cas de responsabilitat decenal. En *obiter dicta* s'afirma que de "la defectuosa fabricació dels revoltos ceràmics" pot derivar-se responsabilitat "vers els seus artífexs mitjançant la Llei 22/1994", però no respecte dels arquitectes tècnics.

- **Medicaments⁴**

⁴ Per a la jurisprudència sobre transfusions de sang o ús d'hemoderivats contaminats, *vid.* Joan C. SEUBA TORREBLANCA, "La responsabilidad civil por uso de sangre o productos hemoderivados. Un estudio jurisprudencial", *Derecho Privado y Constitución*, núm. 13, 1999, pàgs. 379-467.

58. STS, 1a, 25.1.97⁵ (RAJ 1997, 155; MP: Román García Varela). *Atiliano L. P. c. María – Luisa J. G., Instituto Nacional de la Salud i Instituto Social de la Marina*. Administració de medicament (buscapina compositum) que produeix efectes secundaris desconeguts en el moment en què fou utilitzat i que provoca la mort del pacient. Un any després, es modifica el contingut de la indicació d' "Efectes secundaris" del medicament i s'adverteix, llavors, dels riscos associats de la seva prescripció en malalts amb asma bronquial. Sol·licitud de 18 milions de ptes. d'indemnització, que és desestimada en totes les instàncies jurisdiccionals. Obligació de mitjans dels metges.
59. STS, 1a, 14.7.97 (RAJ 1997, 5466; MP: Román García Varela). *Francisca C. G. c. Pedro Jesús B. G., Hospital Virgen del Rocío i Servicio Andaluz de la Salud*. ATS que injecta 'Valimar' per via arterial, quan havia de fer-ho per via introvenosa. Posterior aparició de gangrena i conseqüent amputació de dos dits. La pretensió de l'actora és estimada pel JPI; l'AP la revoca en part, en el sentit d'absoldre a l'Hospital. El Servicio Andaluz de la Salud interposa recurs de cassació, que és desestimat pel TS. Ús incorrecte d'un producte.
60. STS, 2a, 9.3.00 (Aranzadi *on line* 436/35; MP: Enrique Abad Fernández). *Diligències penals en l'actuació de la doctora Ana María C. R.* Mort de pacient al·lèrgic a l'aspirina per prescripció d'un altre medicament d'igual naturalesa.
61. STS, 1a, 5.10.99 (RAJ 1999, 7853; MP: Xavier O'Callaghan Muñoz). *ICN-Hubber c. José Joaquín Orera Hernández*. Primer cas en què el Tribunal Suprem condemna a un laboratori pel subministrament de plasma infectat pel VHC. Sol·licitud d'indemnització de 435 milions de ptes.; el TS estableix la quantia de 50.
62. SAP Orense 6.4.99 (AC 1999, 741; MP: *no consta*). *Luciano D. V. c. Fernando F. de V., Servicio Galego de Saúde, Laboratorios Viñas, S.A. i Ministerio de Sanidad y Consumo*. Manca d'acreditació de la relació de causalitat entre el patiment del Síndrome de Guillian-Barré i la prescripció de Neurotal Forte (maig de 1992). Aquest medicament va ser suspès temporalment l'abril de 1993. Desestimació de la demanda en ambdues instàncies.
63. SAN 15.3.00 (<http://www.diariomedico.com/asesor/an020500.html>; MP: Juan Pedro Quintana Carretero). *Wiladimiro Ros Caracena c. Ministerio de Sanidad y Consumo*. Tractament amb medicament els efectes secundaris del qual són desconeguts. Responsabilitat de l'Administració Pública. Se sol·licitaren 15 milions de ptes. com a indemnització, i la sentència fixa la quantia de 4.
64. SAP Osca 18.4.00 (AC 2000, 1214; MP: Santiago Serena Puig). *Elena B. B. c. Rhône Poulenc Rorer, S.A.* La demandant, operada de tiroides els anys 1980 i 1988, prenia Levothroid 100, que és un medicament fabricat per la demandada i que té per objecte suplir la manca de les hormones que segrega la glàndula tiroide. A finals de 1995, la demandada canvià de subministrador de matèria primera per a l'elaboració de l'esmentat medicament. L'actora considerava que els nous productes li havien produït una "alteració hormonal". L'AP confirma la sentència desestimària del JPI, en no haver demostrat l'actora la relació causal. No consta la quantia sol·licitada.

- **Medicaments veterinaris**

⁵ Sentència comentada per Ainhoa GUTIÉRREZ BARRENENGOA, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 44, abril – agosto 1997, pàgs. 575- 583.

65. STS, 1a, 16.6.45 (RAJ 1945, 705 i 705 bis; Colección Legislativa, Jurisprudencia Civil, juny de 1945, núm. 16, pàgs. 300-13; MP: Celestino Valledor). *Ramón Fernández de Córdoba i Ramón Zarco del Valle, Marqués de Zarco c. Huberto Sánchez Tabernero i La Química Comercial y Farmacéutica, S.A.* Administració de la “vacuna única anticarbuncosa Bayer” a ramat boví en els laboratoris del demandat. Dies després, els animals vacunats moriren. El JPI condemnà al laboratori al pagament dels animals morts; l’Audiència aprecia l’excepció d’incompetència de jurisdicció i considerà com a competent la jurisdicció contenciós administrativa. La Sala Civil del Tribunal Suprem es considera competent però desestima la pretensió per no haver-se acreditat la relació de causalitat entre l’administració de la vacuna i la mort dels animals.
66. STS, 1a, 1.12.80 (RAJ 1980, 4731; MP: Andrés Gallardo Ros). *Vicenta A. D. i Alberto S. F. c. Félix M. S.* Compost farmacèutic per animals que provoca uns danys. Responsabilitat extracontractual del demandat (veterinari), apreciada en totes les instàncies jurisdiccionals. No consten les quanties.
67. STS, 1a, 26.3.82 (La Ley 1982, 2153; MP: Fernández Rodríguez). *Doroteo c. Entidad Industrial X, S.A.* Corrector vitamínic pel bestiar que resulta perjudicial per la salut dels animals i que, en alguns casos, provoca la mort. Responsabilitat de la demandada, per una quantia a determinar en execució de sentència.

- **Mobiliari**

68. STS, 1a, 26.1.90 (RAJ 1990, 69; MP: Jaime Santos Briz). *Juan M. G. i María M. V. c. Industrias Romi, S.A., Jorge M. B. (instal·lador) i María T. I. (venedora).* Mort del fill dels actors per electrocució en tocar l’armari del bany, fabricat per la societat demandada, mentre es dutxava. L’armari tenia un defecte de fabricació: un cable estava pelat i l’armari, per tant, era conductor d’electricitat. El JPI estableix la quantia indemnitzatòria de 3 milions, que era la sol·licitada pels actors, i obliga al pagament al fabricant i a la venedora. La sentència és confirmada per l’Audiència. El TS desestima el recurs de cassació de la venedora. Aplicació de la teoria de la responsabilitat per risc i de l’art. 1902 CC.
69. STS, 1a, 25.5.96⁶ (RAJ 1996, 4853; MP: Alfonso Barcalá y Trillo-Figueroa). *Arsenio R. V. c. Hiper Bebé, Roma 40-Bebés i Cunitor, S.A.* Mort de la filla de l’actor, de sis mesos d’edat, produïda per asfíxia en quedar atrapada entre els barrots del bressol. Sol·licitud de 10 milions de ptes. d’indemnització, estimada parcialment pel JPI (6 milions) i revocada parcialment per l’Audiència (3 milions). El TS desestima els recursos de cassació interposats per actor i demandats. Concurrencia de culpes. El TS utilitza la categoria de defecte de fabricació, *rectius*, defecte de disseny.

- **Parcs d’atraccions**

70. SAP Saragossa 27.9.99 (AC 1999, 1661; MP: Pedro Antonio Pérez García). *María José B. B. c. Ángel P. S. i GAN España de Seguros, S.A.* Nen que perd dues dents en topat de front contra un altre

⁶ Sentència comentada per Rodrigo BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, Cuadernos Civitas de Jurisprudencia Civil, núm. 42, septiembre – diciembre 1996, pàgs. 1197-1210.

auto de xoc. La mare reclama per no disposar els autos de xoc de cinturons de seguretat i per no existir a la pista un rètol on consti la prohibició de topar de front. Indemnització de 129.000 ptes, que redueix la concedida pel JPI en apreciar concurrència de culpes (la mare no va agafar prou bé al seu fill durant l'atracció).

- **Pirotècnia**

71. STS, 1a, 14.10.61 (RAJ 1961, 3299; MP: Francisco Eyré Varela). *Nicolás C. C. c. Miguel P. S. i Compañía de Seguros 'Fides'*. Menor que perd la visió d'un ull per l'explosió, en el terra, d'un coet. Sol·licitud d'indemnització de 100.000 ptes. i cobertura de les despeses sanitàries. El JPI obliga al fabricant, i subsidiàriament a l'asseguradora, a pagar 60.000 ptes. d'indemnització i 7.500 ptes. per despeses mèdiques. L'Audiència revoca la sentència i absol al demandat. El TS revoca la sentència de l'Audiència i confirma la del JPI. Aplicació de l'art. 1902 CC i teoria de la creació de risc.
72. STS, 1a, 5.10.83 (RAJ 1983, 5230; MP: José Beltrán de Heredia y Castaño). *Teodoro B. R. c. Pirotécnica Zaragoza, S.A. i Cooperativas del Campo San Francisco de Bardena del Caudillo*. Pèrdua d'un ull deguda a l'explosió d'un coet. L'actor no havia seguit les instruccions d'ús que li havien lliurat. Sol·licitud d'1 milió de ptes. El JPI condemnà a l'empresa pirotècnica al pagament de 700.000 ptes.; l'Audiència estima el recurs interposat per la condemnada i l'absol. El TS estima el recurs de l'actor. No existeix negligència de la demandada.
73. STS, 1a, 25.3.91 (RAJ 1991, 2443; MP: Eduardo Fernández-Cid de Temes). *Agapito P. M. c. Ayuntamiento de Arrigorriaga, Comissió de Festes del barri per l'any 1984, Eustaquio A. E. (fabricant) i Mapfre Industrial, S.A.* Explosió de coet en encendre's la metxa que causa greus lesions en la mà de l'actor i la pèrdua de tres dits. Sol·licitud de 20 milions. El JPI condemna a l'Ajuntament i a la Comissió al pagament de 8 milions. L'Audiència revoca la sentència i condemna als quatre demandats al pagament de 18 milions. Recorren en cassació l'Ajuntament i Mapfre i els seus recursos són desestimats. Compensació de culpes. Culpa *in vigilando* de l'Ajuntament.
74. STS, 1a, 11.12.96 (RAJ 1996, 9015; La Ley 1997, 348; MP: Gumersindo Burgos y Pérez de Andrade). *Martín P. R. c. Ayuntamiento de la Anteiglesia de Erandio, Pirotècnia Astondoa, S.A. i Judith S. G. (venedora)*. Menors d'edat (13 anys) que compren productes pirotècnics de la Classe I. Quan, en el pati del col·legi, encenen un d'aquells productes, tots surten corrents tret d'un noi, a qui l'explosió li causa greus danys en un ull. Desestimació de la demanda per totes les instàncies jurisdiccionals. Argumentació basada en l'art. 1902 CC. En el recurs de cassació de l'actor es fa referència, de forma genèrica, a l'incompliment de la LGDCU, però el TS considera que aquest argument és una qüestió nova, per la qual cosa procedeix la desestimació del motiu i del recurs. Culpa exclusiva de la víctima.
75. STS, 1a, 21.4.98 (RAJ 1998, 2512; MP: Pedro González Poveda). *Manuel R. A. i Estrella A. A. c. Ayuntamiento de Forcarey, Manuel C. R. (encarregat dels focs d'artifici), Compañía de Seguros AGF i altres persones desconegudes*. Sol·licitud de 70 milions de ptes. pels danys soferts pel fill, menor d'edat, dels actors. El noi, de 13 anys, havia recollit un producte pirotènic un dia de festes municipals i l'havia guardat durant més de 15 dies. En anar-lo a ensenyar a un amic seu, explotà i li causà greus lesions, deixant-lo en situació d'invalidesa. El JPI condemnà a

l'Ajuntament, a l'encarregat dels focs i a l'asseguradora al pagament de 28 milions de ptes., quantia que seria rebaixada a 25 per l'Audiència. El TS estima el recurs de l'Ajuntament i l'absol (manca de relació de causalitat) i desestima el recurs dels altres demandats. Negligència de l'especialista en pirotècnia en no comprovar que tots els artefactes llençats havien explotat. Concurrència de culpes.

- **Productes químics**

76. STS, 1a, 29.5.93 (RAJ 1993, 4052; MP: Pedro González Poveda). *Casilda D. B. c. Comercial Farmacéutica Castellana, S.A. (fabricant) i Ridruejo Hermanos, S.L. (distribuidor)*. Danys soferts en utilitzar una ampolla de benzè per netejar la roba. Manca d'advertència en l'etiqueta de l'ampolla que el producte no era apte per a ús domèstic. Concurrència de culpes. Indemnització d'1,2 milions de ptes.

- **Productes químics per plantacions agrícoles**

- Conservants

77. STS, 1a, 30.9.99 (RAJ 1999, 7848; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Mercedes R. c. Fortuna Agrícola, S.L.* La demandant havia comprat al comerciant Manuel R. S. el producte Sipcavit-1, qui, així mateix, l'havia adquirit de la demandada. L'esmentat producte servia per conservar la fruita ja recollida ('fruits tardans') i no per ser aplicat a la fruita jove, com va fer l'actora, fet que provocà la pèrdua de la collita de plàtans l'any 1982. La demandant reclamava quasi 8 milions de ptes. per la pèrdua. El JPI desestimà la demanda; l'AP revocà la sentència i estimà la pretensió. El TS estima el recurs de la demandada: es dany es degué exclusivament a l'actuació de la víctima, qui desatengué les instruccions d'ús del producte. Importants consideracions sobre solidaritat i litisconsorci passiu necessari.

- Herbicides

78. STS, 1a, 10.2.88 (RAJ 1988, 774; MP: Matías Malpica y González-Elipe). *Jorge A. M., José S. C., Pedro P. Z. c. Pascual A. P.* Herbicida comprat per tres agricultors que, en ser aplicat de la forma que havia indicat el venedor i no seguint pas les instruccions d'ús de l'herbicida, provoca la pèrdua de la collita de síndries. Reclamació de quasi 5,1 milions. Totes les instàncies jurisdiccionals desestimen la pretensió dels actors, fonamentada en l'art. 1902 CC. Manca d'acreditació de la relació causal entre l'actuació del demandat i el dany sofert pels demandants. Tampoc s'acredita que el producte venut fos el que es va utilitzar.

79. STS, 1a, 5.7.94 (RAJ 1994, 5602; MP: Jaime Santos Briz). *Julio Ll. Ll. c. Amalio Ll. A i Francisco M. Ch.* Danys causats a plantació de tarongers per l'ús d'un herbicida, per encàrrec de l'actor. El JPI condemnà a Amalio a pagar la quantitat que resultés en execució de sentència i l'Audiència confirmà la sentència. El recurs de cassació interposat pel condemnat és desestimat- negligència del demandat: no distingí les varietats de tarongers i desatengué les advertències de les Autoritats Públiques sobre l'efecte de determinats herbicides en alguns tarongers.

80. SAP Valladolid 21.10.94 (AC 1994, 1744; MP: Miguel Ángel Sendino Arenas). *Sociedad Agraria de Transformación 'Los Manolos' c. Ciba-Geigy, S.A., Winterthur Sociedad Suiza de Seguros i Zalsa Agroservicios, S.L.* Herbicida adquirit a Zalsa Agroservicios, S.L. que causa danys en les collites. El JPI condemna a Ciba-Geigy, S.A. i a l'asseguradora al pagament 17,2 milions de ptes. L'Audiència

revoca la sentència i absol a les condemnades. Consideracions sobre el concepte de ‘fabricant’: ho és qui fabrica una part component d’un producte i, segons la sentència, també qui aporta la patent, la fórmula de composició i el mètode de fabricació. En el cas, Ciba-Geigy és la titular de la patent de l’herbicida ‘Codal’ i fabrica i subministra un dels seus components, el metaclor. Aplicació de la LGDCU a destinataris finals del producte, no a aquells que l’utilitzen en el procés empresarial. Manca d’acreditació del defecte i del dany.

- Insecticides

81. STS, 1a, 14.11.84⁷ (RAJ 1984, 5554; La Ley 1985, 5009; MP: Jaime de Castro García). *Nou agricultors c. C. Ibérica, S.A. i Industrias Químicas S., S.A.* Danys causats en collites de remolatxa provocats per l’aplicació del producte ‘Thimet’, nou en el mercat. El producte és fabricat per C. Ibérica, S.A. i comercialitzat en exclusiva per Industrias Químicas S. S.A. El JPI desestimà la demanda; l’Audiència condemnà a les empreses al pagament d’una quantitat de diners que es determinaria en execució de sentència. El recurs de cassació interposat per C. Ibérica, S.A. és estimat, havent de respondre del pagament de la indemnització Industrias Químicas S., S.A. Procedeix la condemna de la distribuïdora per no advertir als agricultors sobre la forma com havia d’usar-se l’insecticida. Així mateix, procedeix l’absolució de la fabricant perquè va advertir diligentment a la distribuïdora.
82. STS, 1a, 3.10.91 (RAJ 1991, 6902; La Ley 1992, 12088; MP: Antonio Fernández Rodríguez). *Joaquín A. I. c. Schering España, S.A.* Reclamació de 16,7 milions de ptes. pels danys soferts en els llimoners de l’actor deguts a l’ús d’un producte del demandat, el qual, segons les instruccions, era apte per una determinada plaga, quan de fet no era així. El JPI estimà la demanda; l’AP rebaixà la indemnització a 8,3 milions de ptes. El TS desestima el recurs de cassació de la demandada i estima el de l’actor, elevant la indemnització a quasi 8,9 milions de ptes.
83. STS, 1a, 31.7.97 (RAJ 1997, 5617; MP: Jesús Marina Martínez-Pardo). *Joaquín Emilio B. B. i altres c. Agrocros, S.A. i Cardona y Celma, S.L.* Danys causats en presseguers per ús d’un producte, l’etiqueta del qual no feia advertència, precisament, de la prohibició de fer-lo servir en els arbres abans esmentats. Procedeix la condemna d’Agrocros, S.A. No s’indiquen quanties. Inclusió dels agricultors en l’àmbit de protecció de la LGDCU.

• **Productes sanitaris**

84. STS, 1a, 17.4.98 (RAJ 1998, 2055; El Derecho 98/2283; MP: Antonio Gullón Ballesteros). *Vicenta Z. M. c. Servicio Vasco de Salud y Pedro H. A.* Trencament de xeringa mentre era utilitzada pel metge demandat. Sol·licitud de 19,4 milions de ptes. d’indemnització. El JPI condemnà al Servei Basc de Salut al pagament de 7,5 milions, quantia augmentada fins quasi el 10,9 milions per l’Audiència. El TS estima el recurs de cassació i absol al demandat: defecte de fabricació no imputable al Servei de Salut.
85. STS, 1a, 24.9.99 (RAJ 1999, 7272; MP: Alfonso Villagómez Rodil). *María Ángeles E. M. c. DIU, S.A. i Diputación Provincial de Valencia.* Embaràs de dona a qui se li

⁷ Sentència comentada per José Gabriel STORCH DE GRACIA Y ASENSIO, “Daños causados por los productos elaborados”, La Ley 1985, pàgs. 615-623.

havia col·locat un dispositiu intrauterí anticonceptiu que resultà defectuós. Posteriorment, el tipus de dispositiu utilitzat fou retirat del mercat, ja que es produïen contínues reclamacions. El JPI condemnà a la fabricant; l'Audiència estengué la condemna a l'Administració i la quantificà en 2 milions de ptes. El TS desestima el recurs de cassació de la Diputació. Condemna per actuació negligent.

86. STS, 1a, 15.11.00 (La Ley 2000, 10874; MP: Román García Varela). *Leonardo T. C. c. Joaquín H. V., María Antonia R. P., Abbott Laboratories, S.A., Tesorería General de la Seguridad Social, INSALUD i Servicio Galego de Saude*. Mentre es preparava a l'actor a una operació el mes de gener de 1987, es trencà el catèter que se li col·locava, traslladant-se (una part?) fins a l'artèria pulmonar principal de l'actor, motiu pel qual hagué de ser intervingut quirúrgicament. El JPI condemnà al fabricant del catèter al pagament de 10 milions de ptes.; l'AP rebaixà la indemnització a 6 milions. El TS desestima el recurs del fabricant i confirma la sentència de l'Audiència. Aplicació de la LGDCU.
87. SAP Burgos 13.5.94 (AC 1994, 892; MP: Juan José Marín López). *María Luisa D. G. c. Diusa, INSALUD i María Paz R. A.* Cas pràcticament idèntic al de la STS, 1a, 24.9.99 anteriorment citada. El JPI condemnà a Diusa al pagament de 2,1 milions de ptes., i l'audiència estengué la condemna a l'Administració.
88. SAP Burgos 7.6.99 (AC 1999, 5572; RGD 666, págs. 3410-2; MP: Ramón Ibáñez de Aldecoa Lorente). *Félix T. R. c. Laboratorios Ferring, S.A. – empresa importadora i distribuïdora – i AGF La Unión y El Fénix – asseguradora –*. Medicament que és subministrat mitjançant una cànula per tal que sigui administrat per via rectal. La dita cànula tenia unes protuberàncies en els costats, quan havia de ser totalment llisa, cosa que produí danys a l'actor. Condemna de la importadora – subministradora i de la seva asseguradora al pagament de 743.952 ptes.